

प्रवेश सं० १७९३७

विषयः कर्मकाण्डम्

क्रम सं० १५

ग्रन्थकारः

नाम अनन्तव्रतोद्घापन प्रयोगः

पत्र सं० १-६

अक्षर सं० (पंक्तौ) २७

पंक्ति सं० (पृष्ठे) ६

श्लोक सं०

आधारः काशी.

आकारः ८.४" x ४"

लिपिः दे. ना.

वि० विवरणम् पू.

009114

न-३५५३

मी० एस० यू० पो०--७७ एस० सी० ई०--१६५१--५० ०००

॥ इदं लोकावस्थानं प्रत्यक्षं तदा प्रपन्नं ॥

॥१॥

॥ श्री गणेशाय नमः ॥ प्रथमे माद्रिमदनरत्नालिखितमविव्यपुष्पावु
सारी ॥ प्रनंतव्रतोद्यापनप्रयोगलिख्यते ॥ व्रतग्रहणदिनावधिकच
तुर्दशवर्षसमाप्तिदिनेत्रयोदश्याब्रह्मचर्योपवासनियमयुतोय
थासंभवपुण्यतीर्थाक्षौसर्वैषधिः सर्वगधतिः लंककक्रामन
कैः स्तास्त्वास्तानां गतर्यणकुल्योगहमागस्य नदावेदो कृत्वा तत्र न
वनाभसर्वतोमद्रवा ॥ प्रालिख्य पंचरंजैर्यथा वत्सरि पूर्य पवित्रपाणि

॥१॥

॥१॥

एवम्यमासपक्षाद्युद्विख्य चरितानंतव्रतपरिपूर्यताये उत्तरांग
मुद्यापनमहंकरिष्य इति संकल्पनिर्विघ्नतायगरा पतिपूजयेत् ॥ तत्र प्रा
चार्यकुलवस्त्रासनकुंडलादिभिः पूजयेत् ॥ ततः प्राचार्योपद्रवस
स्थितमितिसर्वपात्रिकीर्य ॥ शुची हव्येति प्रोक्ष्य सर्वतोमद्रकर
णपहोत च सर्वतोमद्रदेवतां प्रावाह्य पूजयेत् ॥ तांश्च देवता
स्तां स्यापनपूजाप्रकारादिपरिभाषायां द्रष्टव्यं ॥ ततो मंडनम

॥२॥

धोमही द्यौरित्यादिप्रकाशेणावृणोतं ताम्रदूर्वापावयुतं कलशं
स्थापयेत्॥ तत्रमाषादिपश्मितस्वर्णनिर्मितं तत्रतुर्दशगणे
युतानंतं स्थापयेत्॥ तदुत्तरतः सुविस्तृतो शय्यामासाद्य तत्र
पिस्वर्णादिनिर्मितं नक्षत्रीसहितं मुश्नं हृत्सुतानंतं
प्रतिमं स्थापयेत्॥ ततः स्वर्णद्वोरकप्रतिमयोः श्रीमदनं ताव
नमः इति मंत्रेणावाहनं प्रवर्णांतं वार्षिकपूजावत्कुर्यात्॥

रामजी

॥२॥

ततो वस्त्रयुग्मश्रुचिर्यस्माद्वा सुदेवस्य वक्ष्यमं॥ प्रनतः प्रीयतांते नवा
स्त्रयुग्मे न सर्वदेति मंत्रेणावस्त्रयुग्मसमर्थयत्तौ पवीतं च समर्थ्य॥ कप
रागरुमिश्रितं चंदनं समर्पयेत्॥ चंदनेन सुगंधेन कर्पूरागरुमि
श्रिता॥ त्रेपयेदंतवांगानि प्रीयतां मधुसूदन॥ २॥ ततः पूज्याणि सं
ह्यांगपूजां कुर्यात्॥ प्रनंताय नमः पादौ पूजयामि॥ संकर्षणयगुः को
पू० कात्तात्मने० जानुनी० विश्वरूपिणे० जघे पू० विश्वरूपाय कटि०

विश्वरूपिणे० मेदुं पू० पद्मनाभायनामि० परमात्मने० हृदयं पू० श्री
कं० गाय० कंठं पू० सर्वास्त्रधारिणे० बाहुं पू० वाचस्पतये० मुखं पू० के
शवाय० ललाटे पू० सर्वात्मने नमः शिरः पू० ततः लोकात्मा सर्वभूतानां
निमेषत्रुटिसंभव॥ जन्म मृत्यु जरा व्याधिसंसारमयता शतः॥ इति मं
त्रेण पुण्याणि समर्प्य धूपं दद्यात्॥ तन्मन्त्रः॥ वनस्पतिरसो दिव्यो गंधा
द्यः सुमनोहरः॥ आद्येयः सर्वदेवानां धूपोयं प्रतिगृह्यतां॥ ततः

राम.

दीप॥ खं ज्योतिः सर्वदेवानां तेजसा तेज उत्तम॥ प्रात्मज्योतिपरं
धामदीपोयं प्रतिगृह्यता मिति दीप॥ ततः प्राज्ञं चतुर्विधं स्वादु
भूतानां जीवनं परं॥ नैवेद्यं ते मया दत्तं देवप्रीत्या प्रागृह्यतां॥ ततः पू
जीफलं सपत्रं च कर्पूरचमनोहरं॥ पवित्रीकृतमस्य तं तांबूलं प्र
तिगृह्यतां॥ ततः पूजा सा दुराया र्थदक्षिणं दत्वा नीराजनं कुर्यात्
त्वा॥ ततः कुमालं श्रिमे भोजीकुंडं स्थदितं वानिर्माय उद्यापनां

चीपन

॥१४॥
८

गच्छतं होमं करिष्यति संकल्पस्यैदित्ये पलेपना ॥ इति
प्रतिष्ठातं कृत्वा ॥ न्या दध्यात् ॥ तत्रैवं प्रसिन्नज्जो जातवेदसम
ज्जिमिधेन प्रजापतिं चाज्येन प्रानीयोमौ च द्युधी ॥ प्राज्येन प्र
धानदेवमनंतं मश्वस्य समिति ॥ ब्रीहियवघृतद्रव्यैः प्रत्येकमष्टे
त्तरशतसंख्याकाहुतिभिः पुनरनंतं कालं संवत्सरं ॥ अर्द्धमा
सं अर्द्धं संवत्सरं ॥ अग्निं ब्राह्मणं स्वर्ग्यं ॥ त्रजापतिं च

राम.

॥१४॥
८

वरुण एकैकया ॥ प्राहुता गृहान्मिदाज्यं च रुद्रयेण प्रत्येकं प्र
ष्टोत्तरशता ॥ षाविंशत्यष्टान्यतमसंख्याया सर्वतो मद्रदेवता
॥ प्राज्येनैककया ॥ प्राहुता स्विष्टकृतं प्रजापतिं च चाज्यं पुनर्ति
त्तै इध्मसं दननेन रुद्रमित्यादिसर्वमाज्यभागं तं कृत्वा क
द्रव्यैः पुरुषसूक्तं न ॥ प्रतो देवेत्यनेन वा इदं विश्वुरित्यनेन वा ॥ प्र
त्वाधानं क्रमेण जुहुयात् ॥ ततः प्रायश्चित्तं दोषशेषसमाप्य लो

कपात्तात्प्रसंश्रपंचोपचारेः संप्रज्यबलिकनेहृत्वागीत
वादित्रनिनदैः रणीकृतिः जुह्यात् ॥ पुराणश्रव
णदियात्रिजागरणेनामिवाहयेत् ॥ ततोपरिद्विकृताद्वि
नस्थापितानंतपूर्ववत् ॥ जयित्वा प्राचार्यं पूजयेत् ॥ ततो गावो
ममाग्नतः संखिलनेन ये तु संप्रज्यसुरभिर्वैश्वीमातानित्यं
विष्णुपदे स्थिता ॥ ग्रासं गृह्णमयादतंगोमातस्या तु मर्दसि

रस.

॥५॥

तिमंत्रेण गोमासं दत्वा तामी चार्याय दद्यात् ॥ तातकोऽशशानिप्रष्टौ
वाग्विधान्तः ॥ ततः प्रतिमाकशशय्यदियुतामाचार्याय प्रतिपादये
त् ॥ पूर्वेषु निमंत्रितान् चतुर्दश ब्राह्मणान् स्वयं ज्ञाप्य तैः संप्रज्य
नाता विधान्मेनाचार्यं सहितान् भोजयित्वा यथाशक्ति तेष्यो द
क्षिणं दत्वा प्राचार्याय दक्षिणं दत्वा क्षमाययेत् ॥ तत्र मंत्रः ॥ किं
याही नंम किं ही नं द्रव्य ही नं तथै ववा ॥ मंत्र ही नं कृतं यच्च परिपूर्णं

